

РОЗДІЛ 3

ПОРІВНЯЛЬНО-ІСТОРИЧНЕ І ТИПОЛОГІЧНЕ МОВОЗНАВСТВО

УДК 81'28(477.64-2):81'373.21

DOI <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2020.13-3.12>

ІНСУЛОНІМИ ВЕЛИКОГО ЛУГУ ЗАПОРОЗЬКОГО: СЕМАНТИКО-СТРУКТУРНИЙ АСПЕКТ

INSULAR TOPONYMIES OF VELYKYI LUH IN ZAPORIZHZHIA REGION: THE SEMANTIC AND STRUCTURAL ASPECTS

Ільченко І.І.,

orcid.org/0000-0003-0126-3964

кандидат філологічних наук, доцент,

доцент кафедри української мови

Запорізького національного університету

Ткаченко Н.В.,

orcid.org/0000-0001-6492-9167

аспірантка кафедри української мови

Запорізького національного університету

У статті розглянуто специфіку інсулонімів Великого Лугу Запорозького, проаналізовано їх семантичні та структурні особливості, а також з'ясовано походження. Досліджено, що інсулоніми утворюються або від загальних назв (апелятивів), або від власних назв (антропонімів, топонімів).

Відантропоніміні інсулоніми – це назви місцевих географічних об'єктів, походження яких пов'язане з іменами та прізвищами їхніх власників або мешканців. Найчастіше інсулоніми Великого Лугу мотивовані прізвищами. Меншу групу інсулонімів Великого Лугу складають назви, мотивовані іменами. Варто зазначити, що серед чоловічих та жіночих імен, використаних для утворення інсулонімів, існують поєднання різних за походженням антропонімів. Важливість такої групи назв полягає у тому, що прізвища можуть зберігати антропонімічну спадщину, не зафіксовану або не впорядковану у жодних документах і словниках.

Друге основне джерело виникнення інсулонімів – це місце, біля якого знаходився острів (сусіднє село, урочище, протока, річка, озеро). Виникнення інсулонімів від топонімічної назви не завжди можна встановити з абсолютною певністю. Відтопоніміні інсулоніми Великого Лугу характеризуються великою різноманітністю способів деривації. Існують лексико-семантичний, морфологічний, морфолого-синтаксичний способи деривації.

Серед інсулонімів Великого Лугу виділяємо назви, що сформувались на базі апелятивів. Відапелятивний онім – це власна назва, утворена від апелятивного слова або словосполучення (субстантива, ад'єктива, дієслова) без деривації, з деривацією, шляхом складання. Проведений семантичний аналіз твірних основ інсулонімів дозволяє виділити 6 тематичних груп.

Найбільшу кількість інсулонімів утворено в результаті дії лексико-семантичного і морфологічного способів деривації. Для відантропонімічних назв характерна наявність специфічних суфіксальних формантів, які вказують на приналежність об'єкта певній особі.

Ключові слова: антропонім, апелятив, інсулонім, онім, топонім.

The Article studies specifics of the insular toponymies of Velykyi Luh in Zaporizhzhia region, analyzes their semantic and structural aspects, and finds out their origin. We have found out that the origin of insular toponymies comes out either from common names (appellatives) or proper names (anthroponyms, toponymies).

Pro-anthroponyms insular toponymies are names of local geographical objects, the origin of which is associated with the first or last names of their owners or residents. Major group of the insular toponymies of Velykyi Luh allures the last names. While the minor one of the insular toponymies of Velykyi Luh allures the first names. We should draw your attention to the feature that male and female names involved in insular toponymies creation has in its background different anthroponyms coming out in various combinations and of various origin. This feature bears very important onomasticised function revealing the names of historic anthroponymic heritage mostly without any written evidence neither in a single document nor in dictionaries.

The second main source of insular toponymies origin is a geographical location e.g. topographic objects close to the island (village, valley, river, bay, lake etc). Unfortunately, the insular toponymies origin is often hardly could be confirmed by facts. The basic feature of pro-regular insular toponymies of Velykyi Luh involves a wide range derivations: lexical-semantic, morphological, morpho-syntactic.

Another constituent of insular toponymies of Velykyi Luh is a result of handling with common names. Pro-appellative onomastician means a proper name derived from common name or phrase (substantive, adjectival, verb) with/without derivation or combination. We carried out a semantic analysis of the insular toponymy derivating basis and shortlisted 6 thematic groups.

The predominant quantity of insular toponymies were created by the lexical-semantic and morphological methods of derivation. Pro-anthroponyms insular toponymies show a specific trend of suffix and affix application revealing the person's name of the geographical object owner.

Key words: anthroponymy, appellative, insular toponymy, onomastician, toponymy.

Постановка проблеми. Сьогодні не залишається поза увагою дослідників такий клас ономастики, як топоніми. Топоніми є важливим інформативним джерелом історико-етнографічного вивчення будь-якого регіону. Деякі з них можуть вказувати на тісні зв'язки із фізико-географічними особливостями визначеної місцевості, інші – відображати форми колишнього територіального устрою або специфіку етнонаціонального чи соціального складу населення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проте й досі існує небагато лінгвістичних розвідок, у яких би досліджувалися структурно-семантичні особливості інсулонімів певного регіону, хоч загалом топоніми були предметом наукового вивчення таких вчених, як Д. Бучко, С. Вербич, К. Галас, М. Демчук, Ю. Карпенко, А. Корепанова, В. Лобода, Л. Масенко, Є. Отін, Я. Редьква, О. Стрижак, М. Торчинський, М. Худаш, Є. Черняхівська, В. Шульгач.

Постановка завдання. Актуальність дослідження визначається відсутністю ґрунтовних наукових досліджень, присвячених структурно-семантичним особливостям інсулонімів на території Великого Лугу. Теоретично важливим і актуальним видається зв'язок досліджуваної теми із загальними проблемами української ономастики.

Джерельною базою дослідження є історико-топонімічний словник В. Чабаненка «Великий Луг Запорозький».

Об'єкт дослідження – інсулоніми, які існували або існують на території колишнього Великого Лугу Запорозького.

Предметом дослідження є семантичні особливості та структурні типи, а також походження назв островів.

Мета дослідження – зробити структурно-семантичний аналіз інсулонімів Великого Лугу. Завдання дослідження – визначити семантичні особливості походження назв та структурні типи назв островів.

Виклад основного матеріалу. Варто зазначити, що Д.Г. Бучко пропонує семантичну класифікацію топонімів, в якій виділяє окремий клас – інсулоніми. Інсулоніми – це власна назва будь-якого острова, півострова, морської коси [3, с. 102]. Аналізовані інсулоніми репрезентують реальні географічні об'єкти, які існували у Великому Лузі до затоплення, а деякі такі об'єкти існують і досі.

За семантикою твірної основи всі зафіксовані інсулоніми поділяємо на такі групи і підгрупи: відонімні (відантропонімні та відтопонімні) і відапелятивні назви.

Відонімні утворення – це слова, що мають своєрідну семантичну природу, зумовлену сутністю онімів-формантів, та функційне призначення. Вони належать до системних мовних і позасистемних мовленнєвих явищ, що ілюструють форми й шляхи розвитку мови окремого періоду й оновлюють словотвірні-образні можливості української мови. Усі відонімні інсулоніми Великого Лугу умовно поділяються на такі підгрупи: відантропонімні та відтопонімні назви.

Відантропонімні інсулоніми – це назви місцевих географічних об'єктів, походження яких пов'язане з іменами та прізвищами їхніх власників або мешканців. Мовознавці стверджують, що якраз на базі прізвищ чи власних імен найчастіше формуються топоніми та їх різновиди. Кількісно значну групу інсулонімів Великого Лугу складають назви, мотивовані прізвищами, наприклад:

Андрушків – острів, що знаходився в плавнях за півтора кілометри на південний схід від с. Капулівки. Назва походить від прізвища орендаря *Андрушка* [6, с. 6];

Бабичів – острів на Річищі проти с. Гологрушівки. Назву одержав від прізвища полкового осавула Степана Федоровича *Бабича (Бабичева)*, який першим поселився в Гологрушівці 1780 року [6, с. 11];

Белеїв – острів на Дніпрі, що фіксується джерелами кінця XVII століття між о. Хортицею й о. Білієм. Названий, певно, від антропоніма *Белей*. Можливо, це о. Беляїв, згаданий Д. Яворницьким [6, с. 21];

Гладківський – невеликий острів на Дніпрі (під лівим берегом) вище с. Біленького. Назву отримав від прізвища засновника цього хутора *Гладкого* [6, с. 57];

Діїв – острів на Дніпрі, що був розташований паралельно до Осетрівського, навпроти виходу р. Кінської з Дніпра. Назва походить від прізвища або прізвиська *Дій* [6, с. 68];

Крючок – острів на Дніпрі нижче о. Цікавиного. Назву отримав від прізвища рибалки *Крючка*. Паралельна назва – *Яковлівський* (колись належав поміщикам *Яковлеву*) [6, с. 124];

Скалозубів – острів на Дніпрі в самому кінці Великого Лугу, майже проти гирла р. Базавлука.

Назва утворена від прізвища гетьмана війська Запорозького Семена *Скалозуба*, який загинув 1599-го року під час морського походу козаків на Азов [6, с. 218];

Строць – острів на Дніпрі (під лівим берегом) південніше о. Орлової. Назва утворена від прізвища *Строць* [6, с. 226];

Струків – острів на Дніпрі нижче о. Обрізного. Утворився на початку 60-х років XIX століття у межах володінь поміщика *Струкова* (звідси й назва) [6, с. 226];

Сулимовий – острів на Дніпрі нижче о. Британа, майже навпроти виходу пр. Павлюка. Назва острова пов'язана із прізвищем гетьмана запорозьких козаків Івана Михайловича *Сулими*, відомого ватажка антипольського повстання 1635-го року [6, с. 227];

Тарабаш – острів на Дніпрі (під лівим берегом) нижче с. Біленького. Відомий також як *Тарабанів*. Обидва варіанти назви відзначаються відантропонічним походженням (очевидно, від прізвища *Тарабаш* або *Тарабан*) [6, с. 229];

Цікавин – острів із групи Томаківських островів на Дніпрі нижче урочища Рябка. Як свідчить легенда, назву отримав від прізвища запорожця *Цікавого* [6, с. 244];

Чернишівський – острів на Дніпрі проти с. Чернишівки. Відомий також як *Чернишів*. Назва пов'язана з прізвищем запорожця *Черниша* [6, с. 248];

Шовковий – острів на Дніпрі нижче о. Гійного. Назву отримав від того, що на нього претендувала поміщиця *Шовкова* [6, с. 258].

Меншу групу інсулонімів Великого Лугу становлять назви, мотивовані іменами. Варто зазначити, що серед чоловічих та жіночих імен, використаних для творення інсулонімів, існують поєднання різних за походженням антропонімів. Зокрема, це імена грецького (*Никон*, *Тарас*), давньоєврейського (*Варава*, *Семен*), латинського походження (*Марина*, *Уляна*). Наведемо такі приклади:

Никонівський – острів на Дніпрі поруч із Никонівською заборою. Назва пов'язана з ім'ям запорожця *Никона* [6, с. 163];

Семенів – острів на Дніпрі біля с. Біленького. Поряд із ним утопився бакенщик *Семен*. Від його імені й походить назва [6, с. 216];

Тарасівський – острів на Дніпрі нижче о. Великого, навпроти виходу протоки Нажори. Назва належить до місцевого топонімічного комплексу, пов'язана з іменем запорожця *Тараса* [6, с. 230].

У аналізованому матеріалі жіночі імена використано для творення таких інсулонімів:

Варавин – острів, що омивався водами пр. Рябка, р. Кінської і Дніпра. Назва походить від власного імені *Варава*. На атласі р. Дніпра 1786 року подано (можливо, помилково або відповідно до тутешньої метатезичної вимови) *Ваваринь* [6, с. 35];

Маринчин – острів на Дніпрі навпроти с. Біленького. Названий за ім'ям селянки *Марини* (*Маринки*), яка була вдовою-солдаткою [6, с. 149];

Уляниччин – острів на протоці Квашні біля колишнього с. Новопавлівки. Назва походить від власного імені *Уляничка* (*Уляна*) [6, с. 237].

Як бачимо, відантропонічні інсулоніми були утворені морфологічним способом, зокрема суфіксальним. Цю групу репрезентують назви, які виникли за допомогою топонімічних формантів і виражають належність. Найпродуктивнішими є суфікси -ів- та -ськ-: *Андрушків*, *Белєїв*, *Діїв*, *Скалозубів*, *Струків*, *Семенів*, *Гладківський*, *Чернишівський*, *Никонівський*, *Тарасівський*; а менш продуктивними – -ив-, -ов-, -ок-, -ин-: *Бабичив*, *Крючок*, *Сулимовий*, *Варавин*, *Уляниччин*, *Цікавин*.

Друге основне джерело виникнення інсулонімів – це місце, біля якого знаходився острів (сусіднє село, урочище, протока, річка, озеро). Виникнення інсулонімів від топонімічної назви не завжди можна встановити з абсолютною певністю. Наведемо такі приклади:

Архангельський – острів на Дніпрі нижче о. Тарасівського (між правобережними протоками Перебоєм і Бугаєм). Назва походить від сусіднього с. Архангельського [6, с. 7];

Знам'янський – великий острів у Базавлузі, що омивався Дніпром і Знам'янською Кінською. Названий на честь с. Великої Знам'янки, навпроти якої знаходився [6, с. 87];

Канівський – острів на Дніпрі навпроти урочища Канівського й гирла балки Канівської. Відомий також як *Канівців*. Назва походить від назви урочища [6, с. 98];

Канцерівський – острів на Дніпрі навпроти г. Лисої, вище с. Біленького. Назва пов'язана, можливо, з висілком (залізничною станцією) Канцерівкою [6, с. 99];

Лободиський – острів на Дніпрі в Базавлузі, нижче о. Липського, напроти протоки Лободихи (звідси й назва). Відомий і як *Лободинський* [6, с. 138];

Микитинський – острів на Дніпрі біля Микитинського Рогу (звідси й назва), навпроти виходу протоки Лапинки [6, с. 154];

Подівський – острів на Дніпрі навпроти другого впадіння р. Кінської. Знаходився майже

навпроти найпівнічнішого виступу Кам'янського Поду, тому, мабуть, так і названий [6, с. 191];

Томаківські – група островів на Дніпрі нижче урочища Рябка. Назва належить до місцевого топонімічного комплексу, пов'язаного з р. Томаківкою [6, с. 236];

Хмельницький – острів, що омивався уступом Грузьким, річкою Кінською (Знам'янською Кінською) та протокою Хмельницькою. Знаходився в Хмельницькій плавні, від якої і отримав назву [6, с. 241];

Юськівський – острів на Дніпрі навпроти річки Юськівської (звідси походить назва), нижче рогу Чортомлицького [6, с. 260];

Пушинний – острів на Дніпрі навпроти гирла р. Пушинної (від цього походить назва) [6, с. 201];

Раковий – острів на Дніпрі нижче о. Британа. Правий берег його омивався Раковим Уступом (звідси походить назва) [6, с. 202];

Сапатий – острів під лівим берегом Дніпра (нижче с. Біленького). З півдня омивався Сапатим, тому так і був названий [6, с. 214];

Січ – острів на місці Чортомлицької Січі (звідси походить назва) біля с. Капулівки [6, с. 218];

Скарбний – острів у північно-східній частині Базавлугу, в місцевості, яка Бопланом була названа Військовою Скарбницею. На нашу думку, Скарбним треба вважати острів, який омивався з півночі пр. Підпільною, зі сходу та півдня – протокою Скарбною (від неї, ймовірно, і одержав назву) [6, с. 219];

Солоний – острів на Дніпрі між урочищем Микитиним та Кам'яним Затоном. Назва пов'язана, очевидно, з сусідньою р. Солоною [6, с. 223];

Томаківка – острів під правим (північним) берегом Великого Лугу. Майже весь затоплений Каховським водоймищем, за винятком невеликої північної частини, що тепер зветься Островом. Назву одержав від р. Томаківки, біля гирла якої знаходився [6, с. 233];

Чернечий – острів на Дніпрі нижче о. Хортиці. Цілком можливо, що топонім перегукується з назвою озера Чернечого, яке розташоване неподалік у Балабинських плавнях [6, с. 248];

Козулин – острів на Дніпрі в Базавлузі, навпроти виходу протоки Козулиної (звідси й отримав назву) [6, с. 112];

Луговий – острів, що значиться на карті р. Заноні 1797 року. Це фактично майже вся територія Великого Лугу (звідси, очевидно, й походить назва) [6, с. 141];

Малі Кучугури – острів у південно-східній акваторії Каховського водосховища. Це незатоплений верх колишнього урочища *Малі Кучугури* (звідси й походить назва острова) [6, с. 146];

Великі Кучугури – острови (сім) у південно-східній акваторії Каховського водосховища. Це незатоплені верхи колишнього урочища Великі Кучугури (звідси й походить назва островів) [6, с. 45];

Вищезалома – острів на Дніпрі навпроти гирла балки Пушинної. Знаходиться вище урочища Заломів (звідси й походить назва) [6, с. 49].

Відтопонімні інсулоніми Великого Лугу характеризуються великою різноманітністю способів деривації. Найбільше інсулонімів утворилося лексико-семантичним способом, наприклад: *Архангельський, Канівський, Микитинський, Сапатий, Хмельницький, Юськівський, Пушинний, Раковий, Козулин, Січ, Скарбний, Солоний, Томаківка, Чернечий, Малі Кучугури, Великі Кучугури*. Незначна кількість інсулонімів була утворена морфологічним способом, а саме суфіксальним (суфікси -ськ-, -ів-, -ов-), наприклад: *Знам'янський, Канцерівський, Лободиський, Подівський, Томаківський, Луговий*. Лише один відтопонімний інсулонім був утворений морфолого-синтаксичним способом деривації (острів *Вищезалома*, що знаходиться вище урочища Заломів).

Серед інсулонімів Великого Лугу виділяємо назви, що сформувались на базі апелятивів. Відапелятивний онім – це власна назва, утворена від апелятивного слова або словосполучення (субстантива, ад'єктива, дієслова) без деривації, з деривацією або шляхом складання. Проведений семантичний аналіз твірних основ інсулонімів дозволяє виділити 6 тематичних груп.

1. Лексеми, пов'язані з назвами тварин:

Козлячий (назва походить від слова «козел» (сюди свого часу було випущено козуль, яких місцеві жителі називають дикими козами) [6, с. 111]);

Курячий (місцеві жителі назву острова пояснюють так: «Він був недалеко од берега, так що на його й кури перелітали. Од того й Курячий» [6, с. 125]);

Кінський (славився добрими пасовиськами для коней (звідси й назва) [6, с. 109]);

Сикавині (в основі назви маємо слово «сиква» (чи «сикова») у значенні «дрібна риба родини коропових із слизуватою шкіркою, без луски» [5, IX, с. 163]).

2. Лексеми, пов'язані з назвами дерев, кущів і сільськогосподарських рослин:

Ольховський (названий так через те, що на ньому росла вільха (в місцевій говірці «ольха») [6, с. 171]);

Липський (назва походить, мабуть, від того, що на острові росла «липка», тобто таволга [5, IV, с. 488]).

3. Лексеми, пов'язані з назвами професій чи занять:

Козацький (названий так, тому що був у запорозькому козацькому володінні [6, с. 111]);

Рибальський (здавна був улюбленим місцем рибалок (звідси й назва) [6, с. 204]);

Сухий Рибак (названий так через те, що на ньому рибаки сушили сітки [6, с. 229]).

4. Лексеми, пов'язані з назвами форм рельєфу:

Забора (назва походить від слова «забора», що значить «ряд, пасмо каменів, які перетинають річище поперек течії» [5, III, с. 26]);

Кучугурний (очевидно, мав вигляд піщаних кучугур (звідси й назва) [6, с. 126]);

Насипний (назва острова пов'язана з особливостями його рельєфу: після вирубки лісу тут відкрилися піски, що переносилися вітром і утворювали насипні горби (дюни) [6, с. 160]);

Піскуватий (очевидно, утворився з наносного піску (звідси й назва) і свого часу був розмитий [6, с. 186]);

Шиюватий (названий так, бо посередині мав видовжене звуження, ніби шию [6, с. 257]);

Стрілка (названий за формою [6, с. 226]);

Рогата Яма (на ньому була заглибина (яма), край якої розходилися кругами (рогами), тому так він і був названий [6, с. 206]);

Розсоха (за формою нагадував розсоху (розгалуження двох гілок, відростків на дереві, роздвоєння на кінці якого-небудь предмета) [5, VIII, с. 813]).

5. Лексеми, що вказують на особливості розташування об'єкта у просторі. Як правило, ці найменування виразно мотивовані і вказують на особливості розташування конкретного об'єкта відносно іншого:

Плавневий – це острів у плавнях (звідси й назва) [6, с. 187];

Просеред (назва вказує на серединне місце знаходження об'єкта [6, с. 199]);

Середовий (знаходився посеред ріки (звідси й назва) [6, с. 216]);

Верхній Ушкальський (перша частина назви пов'язана з місцем розташування острова порівняно з нижніми островами. Острів належав Ушкальській громаді (звідси й друга частина назви) [6, с. 47]).

6. Лексеми, що вказують на зовнішні та внутрішні ознаки і якості об'єктів:

Безпутний (названий, очевидно, через *безпуття*, тобто через відсутність на ньому стежок і доріг, через неможливість пройти по ньому [5, I, с. 143]);

Білий (майже увесь покритий світлим (білим) піском, від якого й походить назва [6, с. 25]);

Британ (щодо походження назви є різні думки. Одні вчені вважають, що її слід виводити від тюркських слів «бр» («бир»), тобто «один», та «ітан», тобто «зниклий» (острів, на якому один хтось зник). Інші науковці не виключають можливості, що вона походить від слова «бурмак» (нерівна місцевість). Але найвірогідніше, що в її основі лежать слова «брити», «бритий» (образно), тобто «голий», «без рослинності» [6, с. 32]);

Великий (названий за розміром [6, с. 41]);

Вирвач (утворився під час великої повені 1877 року. Його вирвало, відірвало від правого берега Дніпра (звідси й назва) [6, с. 49]);

Дівчий (назва семантично пов'язана зі словом «дівчина» («дівчата») [6, с. 68]);

Красний (на острові росла шелюга, кора якої, як відомо, має червоний (красний) колір (звідси й назва) [6, с. 115]);

Круглий (названий за формою [6, с. 120]);

Плохий (назва, напевно, мотивується якоюсь поганою (плохою) ознакою топооб'єкта. У пізніші часи іменувався *Пограничним*, оскільки знаходився навпроти межі (границі) базавлуцьких угідь с. Карайдубини і Ушкалки [6, с. 190]);

Покійний (походження назви не зовсім зрозуміле. Можливо, назва походить від прикметника «покійний» у значенні «спокійний» або «зручний» [5, VII, с. 24]);

Холодний (був покритий лісом, де можна було в холодку знайти захист від літньої спеки (звідси й назва) [6, с. 241]);

Старик (був давнім, старим, не розмивався повенями і не зникав, як інші, тому так і названий [6, с. 225]).

Варто зазначити, що майже всі інсулоніми, які належать до цієї тематичної групи, є експресивно насиченими, метафоризованими утвореннями. Серед всіх семантичних груп ця група є найбільшою за своїм кількісним складом.

Різноманітність вищезазначених тематичних груп показує різний характер семантичних відношень між твірними та похідними лексемами. Як бачимо, всі відонімні інсулоніми утворилися двома такими способами: лексико-семантичним (*Козацький, Забора, Рогата Яма, Розсоха, Білий, Красний, Круглий, Плохий, Покійний, Холодний, Стрілка*) та морфологічним (*Козлячий, Курячий, Кінський, Ольховський, Липський, Сикавині, Рибальський, Кучугурний, Піскуватий, Шиюватий, Плавневий, Безпутний, Вирвач*).

Висновки. Отже, аналіз фактичного матеріалу показав, що інсулоніми Великого Лугу Запорізького утворюються або від загальних назв (апелятивів), або від власних назв (антропоні-

мів, топонімів). Домінуючу кількість інсулонімів утворено в результаті дії лексико-семантичного і морфологічного способів деривації. У відантропонімних інсулонімах репрезентуються традиційні антропонімні основи – імена та прізвища. Для відантропонімних назв характерна наявність

специфічних суфіксальних формантів, які вказують на приналежність об'єкта певній особі. Важливість такої групи назв полягає у тому, що прізвища можуть зберігати антропонімичну спадщину, часто не зафіксовану або не впорядковану у жодних документах і словниках.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Білінська Л.П. Відантропонімні мікротопоніми Покуття. *Наукові записки Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка*. Серія «Філологічні науки». 2010. Вип. 89 (3). С. 341–344. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzs_2010_89\(3\)_85](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzs_2010_89(3)_85).
2. Бучко Д.Г. Принципи номінації в топонімії України. *Українське мовознавство*. 1991. Вип. 18. С. 66–73.
3. Бучко Д.Г., Ткачова Н.В. Словник української ономастичної термінології. Харків : Ранок-НТ, 2012. 256 с.
4. Горпинич В.О. Відтопонімичні похідні як реальні й потенціальні утворення. *Мовознавство*. 1973. № 3. С. 81–87.
5. Словник української мови : в 11 т. / редкол.: І.К. Білодід та ін. Київ : Наукова думка, 1970. Т. 1. 799 с.; 1972. Т. 3. 744 с.; 1973. Т. 4. 840 с.; 1976. Т. 7. 723 с.; 1977. Т. 8. 927 с.; 1978. Т. 9. 916 с.
6. Чабаненко В.А. Великий Луг Запорозький. Історико-топонімичний словник. Запоріжжя : ЗДУ, 1999. 331 с.